

Η ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΠΟΙΟΣ ΗΤΑΝ Ο ΣΤΡΑΝΤΙΒΑΡΙ ;

Ο Άντωνης Στραντιβάρι, ή Στραντιβάριους, ήταν ένας Ιταλός όργανοποιός, που γεννήθηκε στην Κρεμόνα το 1644 και πέθανε στην ίδια πόλι το 1737, σε ηλικία δηλαδή 93 ετών.

Ο Στραντιβάρι θεωρείται ως ο ένδοξότερος κατασκευαστής έγχορδων οργάνων και κανένας ποτέ δεν κατώρθωσε, όχι να τον υπερβάλει στην τέχνη του, άλλ' ούτε καν να συγκριθί μεζύ του: Τά βιολιά που βγήκαν από τά χέρια του θεωρούνται ως πρότυπα τελειότητας και τά λιγοστά άπ' αυτά που σώζονται ακόμη, έχουν άνεκτίμητη αξία. Ο Στραντιβάρι κατεσκεύασε επίσης και μερικές ασύγκριτες θιόλες, καθώς και βιολοντσέλα, τών οποίων ο ήχος είνε άπαραμίλλος σε εύγένεια.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΕ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΚΑΘΡΕΠΤΩΝ ;

Οί καθρέφτες, όχι βέβαια όπως είνε σήμερα, ήσαν γνωστοί και στην αρχαιότητα. Έτσι ο Νέρων καθρεφτιζόταν σ' ένα μεγάλο σμαράγδι κ' ή Άγριππίνα σ' ένα ρουμπίνι. Μά οί πρώτοι καθ' αυτό καθρέφτες κατασκευάστηκαν λίγο άργότερα από πολύτιμα μέταλλα: από πλατίνα κι από ασήμι προπάντων έξ αιτίας της λευκότητός των.

Κατά τόν δεκατο τρίτο αιώνα μετά Χριστόν παρουσιάστηκαν τέλος οί πρώτοι καθρέφτες από γυαλί, επενδυμένο από πίσω με στρώμα κασιτέρου. Ήσαν όμως πολύ σπάνιοι τότε στη Γαλλία κι ένας άπ' αυτούς προσεφέρθη ως γαμήλιο δώρο στη σύζυγο του Λουδοβίκου 12ου, Άννα της Βρετάνης, ή οποία χρησιμοποίησε ως τότε καθρέφτη χρυσό.

Ένας άλλος καθρέφτης, κρυστάλλινος αυτός, που έφερε μεζύ της στην Γαλλία ή Αικατερίνη της Γαλλίας, έκανε μεγάλη αίσθηση στο παλάτι. Και όμως ήταν ένας συνηθισμένος καθρέφτης μετρίου μεγέθους.

Οί ειδικοί τεχνίται της Βενετίας έθεωρούντο τότε ως οί καλύτεροι κατασκευασταί καθρεπτών. Μά το 1690, ο Γάλλος Φαβάρ ίδρυσε μεγάλο έργοστάσιο καθρεπτών στο Σαιν-Γκομπαιν της Γαλλίας, όπου έφτιαχνε καθρέφτες πολύ καλύτερους άπ' τούς βενετσιάνικους.

Άπό τότε ή βιομηχανία τών καθρεπτών έξελίχτηκε καταπληκτικά.

ΠΟΙΟΣ ΕΙΠΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΛΑΙΜΗΤΟΜΟΥ ΤΗ ΦΡΑΣΙ: «ΑΞΙΑ ΑΝΤΑΜΟΙΒΗ ΕΝΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ» ;

Την ιστορική αυτή φράσι την ειπε επί της λαιμητόμου ο Γάλλος ποιητής Κάμιλλος Ντεμουλέν, ένας από τούς πρωτεργάτας της Γαλλικής Έπαναστάσεως, ο οποίος καταδικάστηκε κατόπιν εις θάνατον από τόν Ροβεσπιέρο και έξετέλεσθη μεζύ με τόν Δαντόν και άλλους φίλους του.

ΣΕ ΠΟΙΑ ΕΠΟΧΗ ΥΦΑΝΘΗΚΑΝ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΠΑΝΙΑ ;

Η σκέψις ν' αντικαταστήσει τά δέρματα τών ζώων που τόν σκέπαζαν ως τότε, γεννήθηκε χωρίς άλλο στο κεφάλι του ανθρώπου, όταν άρχισε να καλλιεργί το λινάρι.

Πραγματικά, από τις άνασκαφές που έγιναν, βγαίνει το συμπέρασμα ότι το λινάρι στην αρχή δουλεύτηκε από τούς κατοίκους τών παραθαλασσίων πόλεων που ήσαν πιό επιδέξιοι άπ' τούς άλλους ανθρώπους σ' αυτή τη δουλειά, γιατί ήσαν ύποχρεωμένοι να πλέκουν τά δίχτυα τους.

Έννοείται ότι τά πρώτα ύφάσματα έμοιαζαν με σπάγγους

αδέξια πλεγμένους παρά με ύφάσματα. Τά ύφάσματα τελειοποιήθηκαν σιγά-σιγά, μά επί πολύ καιρό φτιαχνόντουσαν με το χέρι.

Η συντεχνία τών ύφαντουργών ειχεν ως προστάτας της τόν Άγιο Βλάσιο και τόν Άγιο Ρούκ.

ΠΟΙΑ ΗΤΑΝ Η ΜΑΛΙΜΠΡΑΝ ;

Η Μαλιμπράν, της οποίας έωρτάσθηκε τελευταία ή έκαιονταετηρίς από του θανάτου της, υπήρξε μία από τις μεγαλύτερες, ή μεγαλύτερη ίσως, αοιδός τών αίωνων. Συγκίνησε όλόκληρη την εποχή της με τη θεία φωνή της και πολλοί μεγάλοι ποιηταί, όπως ο Άλφρέντ ντε Μυσσέ, της αφιέρωσαν έμπνευσμένα ποιήματα.

Η ζωή της Μαλιμπράν — το πατρικό της όνομα ήταν Μαρι — Φελιοντέ Γκάρθια — υπήρξε σύντομη και σχεδόν τραγική. Γεννήθηκε το 1808 στο Τουρίνο της Ιταλίας από μία οικογένεια καλλιτεχνών. Ο πατέρας της, διάσημος Ισπανός τενόρος, δεν άργησε να άντιληφθί ποιό θησαυρό έκλεινε ή φωνή της κόρης του. Έτσι, ενώ περιπλανιόταν από πόλι σε πόλι, μάθαινε στη φτωχή μικρούλα την τέχνη του. Μά ο Γκάρθια ήταν σκληρός, τυραννικός, σχεδόν δάσκαλος και πατέρας και έδερνε άλύπητα με το παραμικρό την κόρη του. Σε ηλικία δεκαπέντε έτών την ύποχρέωσε να παντρευθί, κατά τη διάρκεια μιας περιοδείας των στην Άμερική, τόν έμπορο Μαλιμπράν, άνθρωπο άγροϊκο μά πλούσιο, τόν όποιον ο Γκάρθια ήθελε να έκμεταλλευθί. Η Μαλιμπράν ήταν τότε μία πολύ ώραία γυναίκα, με χαρακτηριστικά λεπτά, με θλέμματα γεμάτα μελαγχολία, όπως μελαγχολική και όνειροπόλος ήταν πάντα σχεδόν ή έκφρασίς της. Κοντά στον σύζυγό της, ή Μαλιμπράν στάθηκε πολύ δυστυχισμένη. Η μοναδικές εύτυχισμένες της στιγμές ήσαν όταν έρμήνευε τούς μεγάλους διδασκάλους της μουσικής με την θαυμασία φωνή της, που έπαλλε από πάθος, αίσθημα και τραγική γοητεία.

Εύτυχως γι' αυτήν, ο σύζυγός της δεν ήταν και τόσο τίμιος στις επιχειρήσεις του. Έτσι μία μέρα ή άτιμίες του άπεκαλύφθησαν και καταδικάστηκε σε πολλών έτών φυλάκιση. Η Μαλιμπράν τότε έφυγε άπ' την Άμερική και παντρεύτηκε από έρωτα στη Γαλλία έναν Βέλγο βιολονίστα. Μά διατήρησε το όνομα του πρώτου της συζύγου, με το όποιο ήταν πειά ένδοξη σ' όλο τόν κόσμο.

Μία μεγαλοπρεπής ζωή, μία ζωή θριάμβων άρχισε τότε γι' αυτήν, σαν άποζημίωσις τών μεγάλων πικριών που ειχε δοκιμάσει στο παρελθόν. Στο Παρίσι, στις Βρυξέλλες, στη Γερμανία, στο Λονδίνο, στην Ιταλία, ή Μαλιμπράν κρατούσε κάτω άπ' την γοητεία της τούς ποιητάς, τούς βασιλείς και το λαό, ο όποιος έκλαιγε σαν την άκουγε και την ύποδεχόταν παντού σαν βασίλισσα. Κάποτε, στο Αϊξ-λά-Σαπέλ, ο βασιλεύς της Πρωσίας, άφου την άκουσε στην «Υπνοβάτιδα», διέταξε να παραταχθί ή φρουρά του έξω από το θέατρο και να της παρουσιάσει όπλα κατά την έξοδό της!...

Άλλοίμονο!... Αυτή ή μαγευτική, ή υπέρλαμπρη σταδιοδρομία, υπήρξε πολύ σύντομη. Κατά το 1836, προσκαλεσμένη στο Μάντζεστερ, τραγούδησε σ' ένα φέστιβαλ με μεγάλη νευρικότητα, πράγμα που έκανε τη φωνή της ακόμα πιό ώραία. Κι επειδή το κοινόν την άνεκάλεσε έπανειλημμένως στη σκηνή, τραγούδησε, τραγούδησε, μέχρις έξαντλήσεως. Τρεις φορές λιποθύμησε εκείνο το θράδυ. Μά το άλλο θράδυ τραγούδησε και πάλι. Καθώς όμως τραγουδούσε ένα κομμάτι του Τσιμαρόζα από τη «Θυσία του Άβραάμ», σωριάστηκε κάτω άναίσθητη και πέθανε έπειτα από έννέα ήμέρες, χωρίς εν τώ μεταξύ ν' άνακτήσει καθόλου τις αισθήσεις της.

Η Μαλιμπράν πέθανε άπάνω σ' όλη την άνθησι της τέχνης της, της ώμορφιάς της, της νεότητός της και της δόξας της, σε ηλικία 28 έτών!